

RADA POWIATU
w ELBLĄGU

UCHWAŁA NR *XXI/112*/2016
Rady Powiatu w Elblągu
z dnia *24* marca 2016 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U z 2015 r., poz. 1445 z późn. zm.) w związku z art. 76 ust. 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.) – Rada Powiatu w Elblągu uchwała, co następuje:

§1.

Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku.

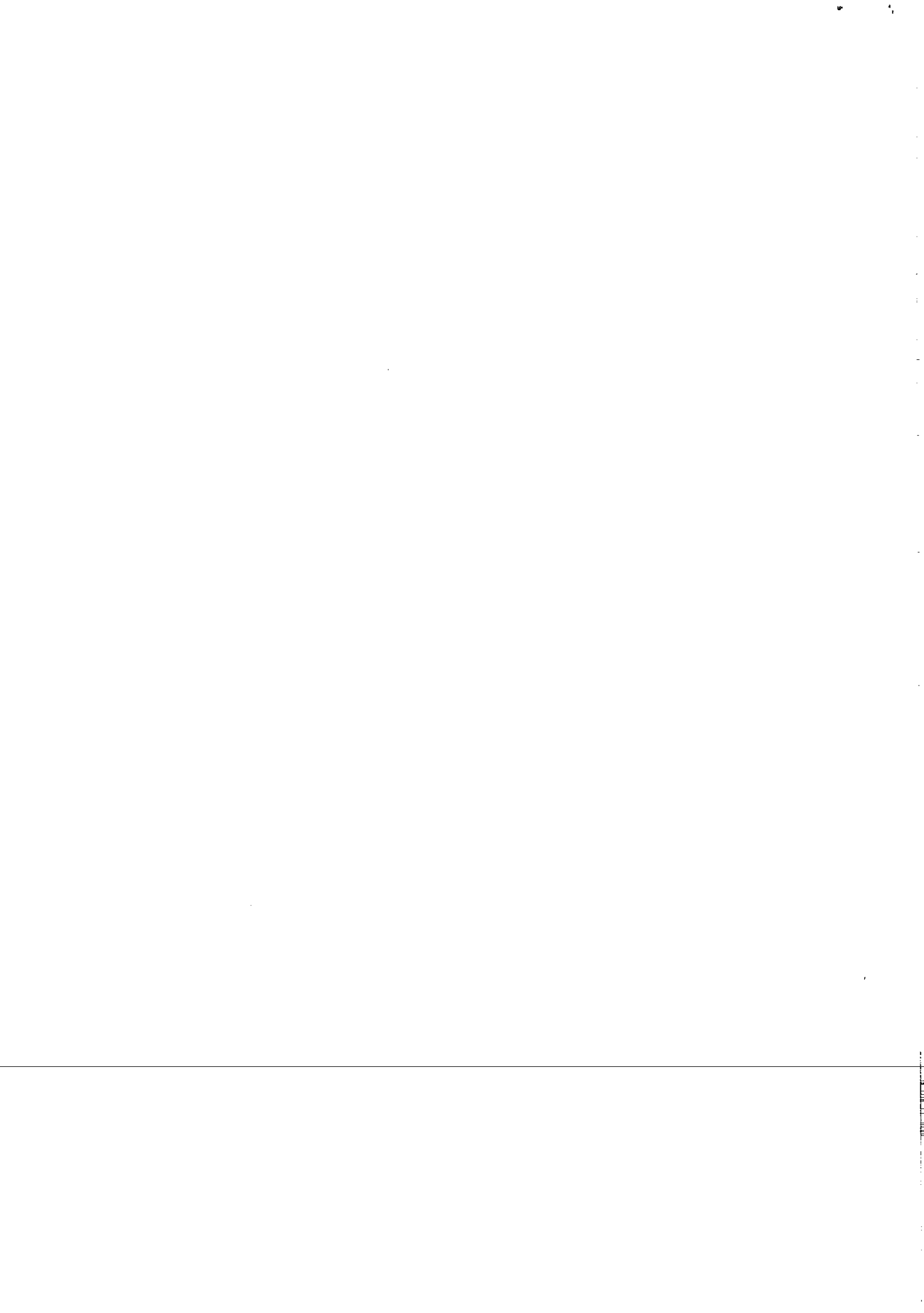
§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Elblągu.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Ryszard Zagalski
Ryszard Zagalski

UZASADNIENIE

do Uchwały Rady Powiatu w Elblągu w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 roku.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Podstawą prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r., o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U z 2015 r., poz. 1445 z późn. zm.). Przepis ten mówi, że do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Zgodnie z art. 76 ust. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.) organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały Rady Powiatu w Elblągu uznaje się za zasadne.

Elbląg, dnia 2016-02-17

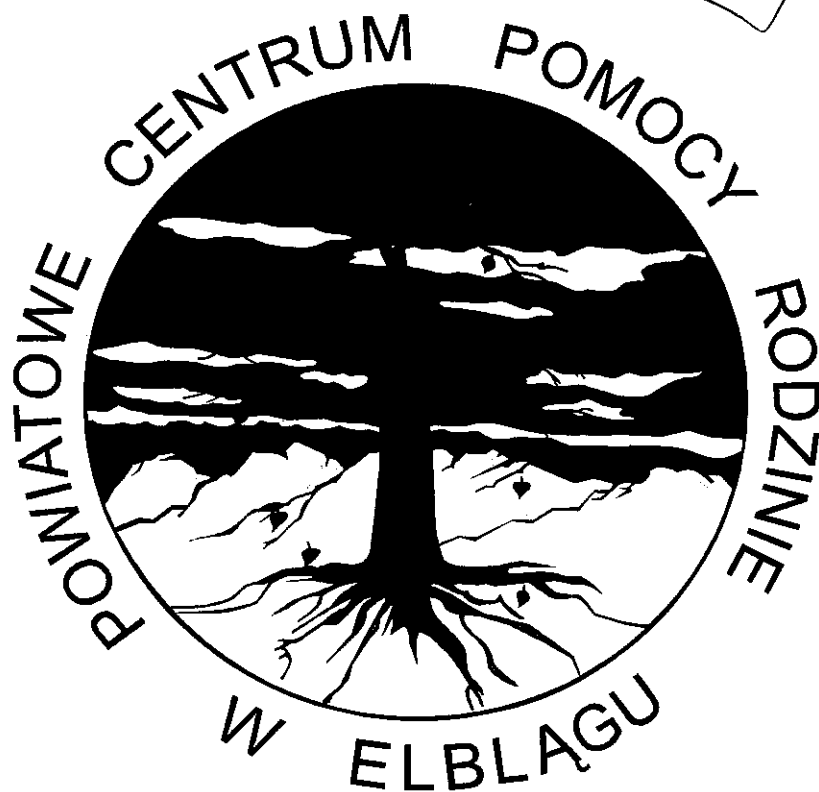
DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Elblągu
..... Tomasz Domżański

Załącznik Nr 1

do Uchwały Nr *XV.188*/2016
Rady Powiatu w Elblągu
z dnia *14* marca 2016 roku

PRZEWODNICZĄCY RADY

Ryszard Zagalski
Ryszard Zagalski

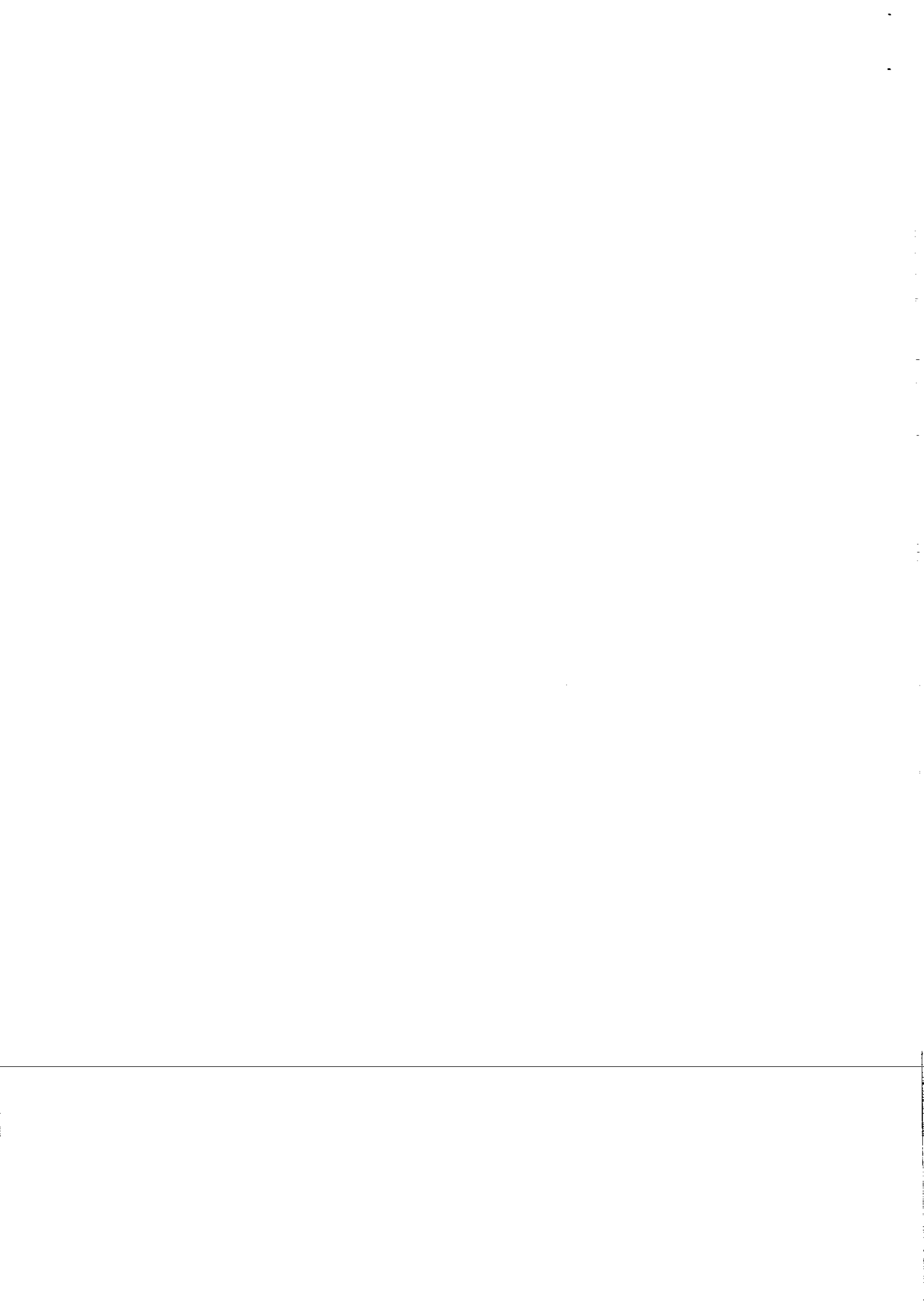

SPRAWOZDANIE

Z EFEKTÓW PRACY

ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

ZA 2015 ROK.

Art. 241 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku poz. 332 z późn. zm.) dał delegację Staroście Elbląskiemu do wyznaczenia Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Na podstawie decyzji Starosty Elbląskiego, od dnia 1 stycznia 2012 roku, zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, określonych w art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 332 z późn. zm.) należy:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnieniu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnianie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

1. PROWADZENIE NABORU KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ ZAWODOWEJ, RODZINY ZASTĘPCZEJ NIEZAWODOWEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA.

W okresie sprawozdawczym rozpowszechniono plakaty i ulotki dotyczące poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych na terenie powiatu elbląskiego, tj. do wszystkich terenowych ośrodków pomocy społecznej, jak również umieszczono informacje na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Elblągu i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

Wszystkie osoby zainteresowane rodzicielstwem zastępczym, procesem kwalifikacji kandydatów na rodziców zastępczych oraz szkoleniem zostały zaproszone do skorzystania z konsultacji pracowników, aby uzyskać niezbędne informacje w sprawie utworzenia rodziny zastępczej.

Dnia 31.05.2015 r., w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego, na terenie Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Marwicy, zorganizowano festyn z okazji dnia dziecka pod hasłem „Uczta dla rodzin”. W programie zaplanowano gry i zabawy w postaci rzutu podkową, strzelnicy, ścianki wspinaczkowej, rzutu piłką lekarską i wiele innych. Ponadto dzieci brały udział w loterii fantowej i mogły skorzystać z darmowej przejażdżki motocyklem. Każdy z uczestników miał okazję skosztować domowej grochówki, kiełbasy z ogniska oraz innych domowych przysmaków. Specjalnie dla dzieci rozstawiono stoiska z darmową watą cukrową oraz popcornem.

2. KWALIFIKOWANIE OSÓB KANDYDUJĄCYCH DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA ORAZ WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ KWALIFIKACYJNYCH ZAWIERAJĄCYCH POTWIERDZENIE UKOŃCZENIA SZKOLENIA, OPINIĘ O SPEŁNIENIU WARUNKÓW I OCENĘ PREDYSPOZYCJI DO SPRAWOWANIA PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ.

Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki na dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie adopcyjnej. Wymagania wobec kandydatów na rodziny zastępcze szczegółowo określa art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzony osobom, które:

- 1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona, ani zawieszona;
- 3) wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- 5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:
 - a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia, wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
 - b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2 - letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;
- 6) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego;
 - b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań;
 - c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Przy wyborze rodziny zastępczej dla dziecka bierze się pod uwagę:

- ✚ osoby spokrewnione lub spowinowaczone z dzieckiem, jeżeli dają gwarancję poprawy sytuacji dziecka;
- ✚ predyspozycje, umiejętności i przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- ✚ odpowiednią różnicę wieku między kandydatami a dzieckiem;
- ✚ poziom rozwoju dziecka oraz możliwości zaspokajania jego potrzeb przez rodzinę zastępczą;
- ✚ zasadę nierozłączania rodzeństwa.

PROCEDURA KWALIFIKACJI RODZIN ZASTĘPCZYCH OBEJMUJE:

1. Pierwsze spotkanie z rodziną:
 - ✚ zapoznanie z formalnymi wymaganiami wobec kandydatów na rodziny zastępcze;
 - ✚ przedstawienie procedury przygotowawczej i kwalifikacyjnej;
 - ✚ zebranie wstępnych informacji o rodzinie.
2. Przyjęcie zgłoszenia kandydatów i wymaganych dokumentów.
3. Wywiad w rodzinie, w tym poznanie warunków mieszkalno – bytowych rodziny, stylu i trybu życia kandydatów, sytuacji rodzinnej oraz prezentowanych poglądów i postaw.
4. Badanie psychologiczne kandydatów.
5. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych,
6. Po przejściu szkolenia oraz procedury kwalifikacyjnej kandydaci kwalifikowani są przez Komisję Kwalifikacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

W 2015 roku procesem kwalifikacji objęto **7 osób**.

3. ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu podejmuje działania zmierzające do popularyzacji idei opieki i wychowania dzieci w rodzinach zastępczych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niezawodowych w następujący sposób:

- ✚ na tablicy ogłoszeń w budynku Starostwa Powiatowego w Elblągu są umieszczone informacje, w tym plakat o możliwości założenia rodziny zastępczej;
- ✚ w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu są wyznaczone osoby do kontaktu z osobami zainteresowanymi stworzeniem rodziny zastępczej;
- ✚ na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Elblągu oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu cyklicznie umieszczane są informacje dotyczące poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu przeprowadziło analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, poprzez ustalenie okoliczności, o których mowa w art. 42 ust. 1 - 3 ustawy, zgodnie z którymi pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- ✚ dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- ✚ nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- ✚ wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- ✚ nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- ✚ są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez

lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;

- ✚ przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- ✚ zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego;
 - b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań;
 - c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego;
- ✚ nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo;
- ✚ w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

W ramach kwalifikowania osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przeprowadzono badania pedagogiczne i psychologiczne **7** osób, w tym **2** nowym kandydatom oraz **5** osobom, które stanowią już rodzinę zastępczą. Zarówno pedagog, jak i psycholog spotykali się indywidualnie z każdym kandydatem, w celu przeprowadzenia badania, analizy i wydania opinii.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu skierowało **7** kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej na szkolenie. Szkolenie prowadzone było przez licencjonowanych trenerów na podstawie programu „Szkoła dla Rodzin Zastępczych”, autorstwa Urszuli Burtowicz – Kulesza i Tadeusza Jedynak, który został zatwierdzony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej decyzją nr: DSR-I-5121-23-1-TU/14 z dnia 10.04.2014 r., w terminie od 13.03.2015 r. do 29.05.2015 r. w wymiarze 60 godzin.

Szkolenie miało na celu dostarczenie wiedzy i praktycznych umiejętności z zakresu pedagogiki, psychologii rozwojowej, wychowawczej, społecznej oraz z zakresu podstaw prawnych związanych z opieką nad dzieckiem opuszczonym przez rodziców biologicznych.

Program został przeprowadzony przy wykorzystaniu następujących form i metod pracy:

- ✚ praca z grupą, oparta na zasadach wypracowanych i akceptowanych przez grupę i prowadzących;
- ✚ spotkania indywidualne;
- ✚ pokaz multimedialny, mini wykład, dyskusja, burza mózgów, odgrywanie ról, praca w małych grupach, autoprezentacja, warsztat, pogadanka, spotkania ze specjalistami, analiza SWOT, filmy o tematyce przewidzianej programem szkolenia, metoda indywidualnego przypadku.

Zakładanymi i oczekiwanymi efektami po odbytych szkoleniach było wzmocnienie kompetencji wychowawczych u rodzin zastępczych, zwiększenie kompetencji rodzin zastępczych w pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi, zaburzeniami emocji, nabycie przez rodziny zastępcze umiejętności w budowaniu więzi rodzica z dzieckiem, umiejętności w kompensowaniu deficytów emocji, zaburzeń zachowania, wzmocnienie u rodzin zastępczych motywacji do poszukiwania pomocy zewnętrznej i działań zapobiegających pogłębieniu dysfunkcji funkcjonowania rodziny zastępczej.

Po odbytym szkoleniu **7** osób otrzymało świadectwa ukończenia szkolenia.

Zgodnie z art. 45 ustawy na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, posiadającego świadectwo ukończenia szkolenia organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata wydał **6 zaświadczeń** kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy, oraz posiadania predyspozycji i motywacji do sprawowania pieczy zastępczej.

W **1** przypadku organizator rodzinnej pieczy zastępczej odmówił wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 45 i 48 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponieważ kandydat nie został zakwalifikowany do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

4. ZAPEWNIANIE BADAŃ PSYCHOLOGICZNYCH KANDYDATOM DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA ORAZ RODZINOM ZASTĘPCZYM I OSOBOM PROWADZĄCYM RODZINNE DOPY DZIECKA.

W ramach kwalifikowania osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przeprowadzono badania pedagogiczne i psychologiczne **7** osób, w tym **2** nowych kandydatów oraz **5** osób, które stanowią już rodzinę zastępczą. Zarówno pedagog, jak i psycholog spotkali się indywidualnie z każdym kandydatem w celu przeprowadzenia badania, analizy i wydania opinii.

5. ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI DYREKTORA PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZEJ TYPU RODZINNEGO, WYDAWANIE ŚWIADECTW UKOŃCZENIA TYCH SZKOLEŃ ORAZ OPINII DOTYCZĄCEJ PREDYSPOZYCJI DO PEŁNIENIA FUNKCJI DYREKTORA I WYCHOWAWCY W PLACÓWCE OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZEJ TYPU RODZINNEGO.

Na terenie powiatu elbląskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego.

6. ZAPEWNIANIE RODZINOM ZASTĘPCZYM ORAZ PROWADZĄCYM RODZINNE DOPY DZIECKA SZKOLEŃ MAJĄCYCH NA CELU PODNOSZENIE ICH KWALIFIKACJI, BIORĄC POD UWAGĘ ICH POTRZEBY.

Dla rodzin zastępczych niezawodowych oraz zawodowych, funkcjonujących na terenie powiatu elbląskiego, w dniach 09.03.2015 r. i 23.03.2015 r. zorganizowano szkolenie pod hasłem: „Efektywna komunikacja z dzieckiem i konstruktywne dyscypliny.” Zajęcia zostały przeprowadzone przez pedagoga, Aline Michno. Omawiano między innymi.:

- ✚ relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi;
- ✚ podstawowe zasady skutecznej komunikacji z dzieckiem;
- ✚ rodzaje zachowań agresywnych występujące u dzieci.

W dniach 10.09.2015 r. – 11.09.2015 r. odbyło się szkolenie dla wszystkich form rodzinnej pieczy zastępczej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szkolenie przeprowadził specjalista w dziedzinie uzależnień od narkotyków i w zakresie terapii uzależnień.

Tematyka szkolenia obejmowała:

- ✦ zaburzenia zachowania i emocji;
- ✦ trening w budowaniu więzi z dzieckiem;
- ✦ style wychowania w rodzinie a funkcjonowanie dziecka,

Wszystkie szkolenia zorganizowane w 2015 roku odbyły się na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

Na terenie powiatu elbląskiego w 2015 roku funkcjonował 1 rodzinny dom dziecka. Prowadzący dom podpisali umowę ze Starostą Ostródzkim. W domu tym przebywa 4 dzieci z terenu powiatu elbląskiego i 5 dzieci z terenu powiatu ostródzkiego. Prowadzący rodzinny dom dziecka w 2015 roku uczestniczyli w szkoleniach organizowanych dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych oraz skorzystali z prowadzonego poradnictwa zapobiegającemu wypaleniu zawodowemu.

7. ZAPEWNIANIE POMOCY I WSPARCIA OSOBOM SPRAWUJĄCYM RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI W RAMACH GRUP WSPARCIA ORAZ RODZIN POMOCOWYCH.

a) GRUP WSPARCIA

Na terenie powiatu elbląskiego funkcjonuje 1 grupa wsparcia dla rodzin zastępczych.

Spotkania odbywają się w zależności od potrzeb rodziców zastępczych na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu. Poprzez uczestnictwo w grupie wsparcia jej członkowie uzyskują pomoc, która może przyjmować formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z zdanym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązaniu kontaktów społecznych z osobami o podobnych trudnościach.

b) SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu prowadzi specjalistyczne poradnictwo, w ramach którego prawnik, psycholog i pedagog udzielają porad.

Działalność pedagoga i psychologa w punkcie poradnictwa polega między innymi na udzielaniu porad i wsparcia rodzinom zastępczym w rozwiązywaniu zgłaszanych problemów w zakresie stanu zdrowia psychicznego, dydaktyki, wychowania dzieci, a także problemów osobistych rodziców, wskazywaniu rodzinom poradni specjalistycznych dla dzieci, w celu dokonywania diagnozy lub poddania terapii.

Działalność prawnika polega na udzielaniu poradnictwa prawnego rodzinom zastępczym, usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych i placówek, ofiarom przemocy w rodzinie. Udzielano porad prawnych z zakresu wykonywania władzy rodzicielskiej, ustalania osobistych kontaktów z dzieckiem, alimentacji, a także udzielano pomocy w sporządzaniu pism procesowych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu oferuje profesjonalną pomoc osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieciom oraz dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, wykazującym potrzebę wsparcia w przewycięzaniu problemów i trudności życiowych. Prowadzone poradnictwo ma na celu wsparcie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu w obrębie systemu rodzinnego i środowiska lokalnego, wspomaganie w sytuacjach trudnych, pomoc w rozwiązywaniu problemów rozwojowych, kryzysowych, udzielanie rodzinie oraz jej

poszczególnym członkom, wykazującym potrzebę wsparcia, wielozakresowej pomocy doradczej i informacyjnej na temat ośrodków specjalistycznych i miejsc w których mogą poddać się terapii.

W 2015 r. w ramach poradnictwa specjalistycznego psycholog udzielił **110** porady, **72** rodzinom oraz osobom z terenu powiatu elbląskiego, w tym przeprowadzone zostały rozmowy wspierające i rozmowy doradcze.

Pomocą psychologiczną w 2015 r. objęto 42 osoby w formie 52 spotkań indywidualnych z rodzinami zastępczymi oraz 58 indywidualnych spotkań z 30 mieszkańcami powiatu elbląskiego.

8. ORGANIZOWANIE DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH ORAZ PROWADZĄCYCH RODZINNE DOMY DZIECKA POMOCY WOLONTARIUSZY.

W okresie sprawozdawczym nie zgłoszono zapotrzebowania w zakresie pomocy wolontariuszy.

9. WSPÓLPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM, W SZCZEGÓLNOŚCI Z POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE, OŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ, SĄDAMI I ICH ORGANAMI POMOCNICZYMI, INSTYTUCJAMI OŚWIATOWYMI, PODMIOTAMI LECZNICZYMI, A TAKŻE KOŚCIOŁAMI I ZWIĄZKAMI WYZNANIOWYMI ORAZ Z ORGANIZACJAMI SPOŁECZNYMI.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 r. współpracował z ośrodkami pomocy społecznej między innymi w celu zgromadzenia dokumentacji niezbędnej do umieszczenia dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Oprócz tego kontaktowano się z ośrodkami i instytucjami oświatowymi w celu ustalenia oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

W związku z tym odbywały się konsultacje w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, na których omawiano sytuację dzieci pochodzących z terenu powiatu elbląskiego. Z ośrodkami pomocy społecznej współpracowano również w celu ustalenia sytuacji rodziców biologicznych i możliwości powrotu dzieci z pieczy zastępczej.

Ze szkołami kontaktowano się w celu ustalenia sytuacji dydaktyczno - wychowawczej dzieci oraz współpracy między rodzicami biologicznymi, rodziną zastępczą, a szkołą. W ocenie sytuacji dziecka i możliwości jego powrotu do domu oraz ocenie rodziny zastępczej, ważne jest między innymi ustalenie czy rodzice biologiczni/rodzina zastępcza interesowali się postępami dziecka w nauce, jego zachowaniem i funkcjonowaniem w środowisku szkolnym. Kontakty dotyczyły również ustalenia aktualnej sytuacji szkolnej osób usamodzielnianych, ich frekwencji i postępów w nauce.

Współpraca z sądami polegała na ustalaniu sytuacji prawnej dzieci, występowaniu z wnioskiem o ustalenie opiekuna prawnego, co jest niezbędne, aby móc zgłosić dziecko do adopcji. Przekazywane były aktualne informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych, w przypadkach, kiedy nie było możliwości powrotu dzieci do rodziny naturalnej składane były wnioski o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców.

Składane były również wnioski o rozwiązanie rodzin zastępczych w przypadku ustania przyczyn umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej oraz zapytania o miejsce zamieszkania dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej.

Z ośrodkiem adopcyjnym kontaktowano się w momencie zgłaszania informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną oraz zapraszano przedstawicieli Ośrodka na posiedzenia zespołu, w celu dokonania okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował również z innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, w celu zawierania porozumień w sprawie przyjęcia, warunków pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie dzieci przebywających w rodzinie zastępczej i wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej na terenie powiatu elbląskiego oraz terenie innych powiatów.

10. PROWADZENIE PORADNICTWA I TERAPII DLA OSÓB SPRAWUJĄCYCH RODZINĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ I ICH DZIECI ORAZ DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Opis realizacji zadania został zawarty w punkcie 7 niniejszej oceny.

11. ZAPEWNIANIE POMOCY PRAWNEJ OSOBOM SPRAWUJĄCYM RODZINĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI W ZAKRESIE PRAWA RODZINNEGO.

Rodziny zastępcze powiatu elbląskiego podczas każdej wizyty koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz podczas dokonywania oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej informowane były o możliwości korzystania z bezpłatnych porad prawnika, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

W 2015 rok z zaproponowanej oferty skorzystały **5 rodzin zastępczych**.

12. DOKONYWANIE OKRESOWEJ OCENY SYTUACJI DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

W celu dokonania okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej zbierał informacje między innymi z dokumentów źródłowych.

Informacje na temat dzieci zbierano również poprzez konsultacje z rodzinami zastępczymi, które dotyczyły w szczególności sytuacji zdrowotnej dzieci, sytuacji szkolnej, kontaktu z rodzicami biologicznymi, występujących trudności z dzieckiem i innych ważnych informacji na temat dzieci. W przypadku dzieci w wieku szkolnym pozyskiwano również informacje ze szkoły, w której uczą się dzieci. Informacja ta dotyczyła w szczególności ustalenia sytuacji dydaktyczno - wychowawczej dzieci oraz ustalenie, czy rodzice biologiczni/rodzina zastępcza interesują się postępami dziecka w nauce, jego zachowaniem i funkcjonowaniem w środowisku szkolnym.

Przy dokonywaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej kontaktował się z ośrodkami pomocy społecznej, w celu ustalenia informacji dotyczącej funkcjonowania rodziców biologicznych i możliwości powrotu dzieci z pieczy zastępczej.

Organizowano konsultacje w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których brali udział przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, a także pedagog, psycholog, pracownik socjalny oraz koordynator rodzin zastępczych. Podczas konsultacji omawiano sytuację poszczególnych dzieci, ustalono plany pomocy dziecku oraz zasadność dalszego pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 38b ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.) zarząd powiatu sprawuje kontrolę nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo - wychowawczymi.

W związku z powyższym, Zarząd Powiatu w Elblągu upoważnił do dokonywania kontroli problemowej, zespół kontrolny składający się z pracowników Starostwa Powiatowego w Elblągu (Uchwała Nr 7/2015 Zarządu Powiatu w Elblągu z dnia 3 lutego 2015 roku w sprawie udzielenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nad organizatorami pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, funkcjonującymi na terenie Powiatu Elbląskiego, zmieniona Uchwałą Nr 45/2015 Zarządu Powiatu z dnia 28 lipca 2015 r.).

Zespół kontrolny, składający się z trzech osób, ma na celu zweryfikowanie sytuacji dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej, pod kątem przestrzegania ich praw oraz oceny zapewnienia dziecku opieki i wychowania oraz zaspokajania jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych, religijnych oraz organizacji czasu wolnego i wypoczynku.

W roku 2015 przeprowadzono niezapowiedziane kontrole 20 rodzin niezawodowych, 4 rodzin zawodowych, 1 rodziny zawodowej specjalistycznej, 1 rodzinnego domu dziecka oraz Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze „Orle Gniazdo” w Marwicy i Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze „Samodzielne Mieszkanie” w Pastłuku.

- 13. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI DIAGNOSTYCZNO - KONSULTACYJNEJ, KTÓREJ CELEM JEST POZYSKIWANIE, SZKOLENIE I KWALIFIKOWANIE OSÓB ZGŁASZAJĄCYCH GOTOWOŚĆ DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ NIEZAWODOWEJ ORAZ PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA, A TAKŻE SZKOLENIE I WSPIERANIE PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNE OSÓB SPRAWUJĄCYCH RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ ORAZ RODZICÓW DZIECI OBJĘTYCH TĄ PIECZĄ.**

Opis realizacji zadania został zawarty w punkcie 3 niniejszej oceny.

- 14. PRZEPROWADZANIE BADAŃ PEDAGOGICZNYCH I PSYCHOLOGICZNYCH ORAZ ANALIZY, O KTÓREJ MOWA W ART. 42 UST. 7, DOTYCZĄCYCH KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA.**

Opis realizacji zadania został zawarty w punkcie 3 niniejszej oceny.

- 15. ZAPEWNIANIE RODZINOM ZASTĘPCZYM ZAWODOWYM I NIEZAWODOWYM ORAZ PROWADZĄCYM RODZINNE DOMY DZIECKA PORADNICTWA, KTÓRE MA NA CELU ZACHOWANIE I WZMOCNIENIE ICH KOMPETENCJI ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKU WYPALENIA ZAWODOWEGO.**

W 2015 roku zapewniono rodzinom zastępczym zawodowych i niezawodowych poradnictwo psychologa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji rodzin zastępczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

16. ZAPEWNIANIE KOORDYNATOROM RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ SZKOLEŃ MAJĄCYCH NA CELU PODNOSZENIE ICH KWALIFIKACJI.

Zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

W 2015 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wzięli udział w 2 spotkaniach, mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu oraz wsparcie w kwestiach zawodowych i etycznych.

Ponadto 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wzięło udział w szkoleniach z zakresu rozpoznawania rozwojowych potrzeb dzieci w wieku od 0 do 7 lat oraz od 7 do 11 lat, organizowanych przez Warmińsko – Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie.

17. ZGŁASZANIE DO OŚRODKÓW ADOPCYJNYCH INFORMACJI O DZIECIACH Z UREGULOWANĄ SYTUACJĄ PRAWNĄ, W CELU POSZUKIWANIA DLA NICH RODZIN PRZYSPOSABIAJĄCYCH.

W roku 2015 do Warmińsko – Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie Filii w Elblągu organizator rodzinnej pieczy zastępczej zgłosił **23** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

Tabela Nr 1.

Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego w celu kwalifikacji dziecka do przysposobienia.

Liczba dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia	3
Liczba dzieci niezakwalifikowanych do przysposobienia z uwagi na silną więź emocjonalną z obecną rodziną zastępczą, która w pełni zaspokaja potrzeby dziecka	9
Liczba dzieci niezakwalifikowanych do przysposobienia z powodu nie wyrażenia zgody przez dziecko (dziecko powyżej 13 r.ż.)	6
Razem:	23

Dane własne PCPR w Elblągu.

18. ORGANIZOWANIE OPIEKI NAD DZIECKIEM, W PRZYPADKU GDY RODZINA ZASTĘPCZA ALBO PROWADZĄCY RODZINNY DOM DZIECKA OKRESOWO NIE MOŻE SPRAWOWAĆ OPIEKI, W SZCZEGÓLNOŚCI Z POWODÓW ZDROWOTNYCH LUB LOSOWYCH ALBO ZAPLANOWANEGO WYPOCZYNKU.

W 2015 r. nie było konieczności zorganizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza okresowo nie mogła sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki.

Zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.) organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu w 2015 roku zorganizowało wsparcie dla rodzin zastępczych w postaci 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Praca z rodziną polegała przede wszystkim na pomocy w nawiązywaniu pozytywnych relacji między członkami rodziny, monitorowaniu sytuacji szkolnej dzieci w przypadku stwierdzonych problemów w nauce oraz wspieraniu w wypełnianiu funkcji rodziny zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej informował również ośrodek adopcyjny o uregulowanej sytuacji prawnej dziecka oraz zbierał niezbędną dokumentację. Opracowano plany pomocy dziecku. W ramach pomocy w nawiązywaniu wzajemnego kontaktu informowano rodziny o możliwości udziału w grupach wsparcia organizowanych przez Centrum oraz innych przedsięwzięciach integracyjnych. Rodziny były na bieżąco informowane o miejscach, w których mogą uzyskać pomoc specjalistyczną. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w razie potrzeby wspierał pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wpłynęło pozytywnie na realizowanie zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie sporządzania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, oceny rodzica zastępczego, oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy, tworzenia planów pomocy dziecku oraz udzielania wsparcia rodzinom w realizowaniu zadań wynikających z pełnionej funkcji.

Dokonując oceny efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, którego zadania realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, należy stwierdzić, iż:

- 1) wszystkie zadania nałożone ustawą o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, w 2015 roku były realizowane na właściwym poziomie;
- 2) skuteczna współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników Centrum z terenowymi ośrodkami pomocy społecznej pozwoliła na powrót 7 dzieci do rodziny naturalnej;
- 3) na realizację zadań, związanych z objęciem i wsparciem 87 rodzin zastępczych, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pozyskano środki finansowe od Ministra Pracy i Polityki Społecznej, a tym samym

pomniejszono nakłady finansowe, które Powiat Elbląski musiał by ponieść tytułem realizacji zadań należących do kompetencji Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej;

Właściwa realizacja zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej pozwoliła na:

- a) wzmocnienie rodzin zastępczych, które zostały wyposażone w dodatkowe umiejętności, pozwalające na sprawowanie właściwej opieki i wychowania na rzecz dzieci, które przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej;
- b) odpowiednie promowanie właściwego modelu rodziny, o właściwych zachowaniach i relacjach, a co za tym idzie prawidłowych metod wychowawczych.

Elbląg, dnia 17 lutego 2016 roku

